

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

24. Vtrum Abraham post mortem Saræ duxerit Ceturam. Gen.25.v.1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

IN CAPVT XXIV.

GEN. v. 1.

Isaac duxit Rebekcā **E**Rat Abraham senex: nempe 140. circiter annorum. Cum enim Isaac esset quadraginta annorum duxit uxorem Rebeccam. Gen. 25. v. 20. Intellego completorum, vt hīc asserit Abulensis, & Salius ann. m. 2174. qui cum Pererio & Cornelio bene notat legationem hoc 24. cap. descriptam proximè antecessisse matrimonium Isaaci & Rebeccæ. Nec video cur id à quoquam iure negari possit: qui enim dicunt has nuptias anno 140. Abrahæ celebratas, de completo intelligendi sunt. Siquidem fatentur Abrahamum Isaaco seniore fuisse, centum annis vt ex S. Augustino monet Cornelius. Supra enim probauimus anno centesimo primo Abrahæ currente natum esse Isaacum, qui uxorem duxit triennio à morte Saræ transacto, vt clare habet Tostatus Gen. 23. Cornelius, Salius, nec dissentit Bonfrerius hīc.

IN CAPVT XXV.

GEN. v. 1.

Abraham Ceturam. **1.** **A**brahim verò aliam duxit uxorem nomine Ceturam. Quæstio est, virum hoc post mortem Saræ contigerit? Dubitat Caeteranus, eo quod Abraham moriente Sara, fuerit ferè 140. annorum, quæ ætas nouis nuptijs contrahendis non censetur idonea. Scripturæ tamen, (vt fatetur) narratio, si rei gestæ ordinem responderet, insinuat hoc factum esse post mortem Saræ.

2. Quod scriptura insinuat, hoc diserte communis authorum sententia tueretur, pura, hæc Abrahæ nuptias post obitum Saræ contigisse. Est S. Augustini & Origenis, locis paulo post memorandis, Sulpitij lib. 1. sacre hist. Tostati, Del Rio, Pererij, Cornelij, Bonfrerij, Menochij in hunc locum, Salius anno m. 2179. Petauij an. m. 2093. Probatur communi illo argumento, quo sacri historiographi rerum gestarum ordinem seruare censeantur, nisi idonea ratio aliud suadeat: qualis hīc nulla occurrit. Sicut igitur post mortem Saræ, post nuptias Rebeccæ, Moyses hoc Abrahæ matrimonium retulit: ita & reapse contigisse putandum est, vt diserte plerique authorum iam citatorum annotarunt.

Obiitio, **3.** Solum difficultatem ingerit senectus Abrahæ: quomodo enim, aut voluit, aut potuit tam graui ætate liberis operam dare? Hebræi fingunt eandem esse Ceturam & Agar, quæ mortua Sara, post multorum annorū diuortium, ad Abrahæ consortium reducta sit. Quod commentum cum retulisset S. Hieronimus in qq. Hebr. Verum, ait, quod incertum est relinquamus. Alibi tamen simpliciter illud Hebræorum traditionem asserit nec refutat, nec multum refragatur Lyranus.

4. Ceturam

Respon.

4. Certa nihilominus & cōmunis doctrina Ceturam ab Agar distinguit, ut eum S. Aug. Origene, Toftato, Caietano, Del Rio, Pererio, docēt Cornelius, Bōftrius, Menochius, idq; perspicuē intelligitur ex sacro textu, nō modo vulgato, sed etiā Hebræo, Græco, & Chaldæa paraphrasi, quo Abrahā dicitur munita dedisse filijs cōcubinarum. Agaris nimitū & Ceturæ. Nec est, quod hic Enallagen numeri constringamus: hæc enim nō quadrat, ad planā historię seriem, qualis hoc loco à Moysē pertexitur: Imò bene monēt paulo ante nominati auctores, Agarem iam decrepitā fuisse, nec amplius ad prole concipiendam, à viro præsertim sene videri habilē. Fuit ergo Cetura iuuenula, cū ex eiusmodi feminis senes facile prole suscipere soleāt. Nec tamē idcirco Abrahamus post mortē Saræ credendus est voluisse nouis nuptijs lasciuire: sed diuino, vel instinctu, vel præcepto, nec line mysterio id fecisse, ut explicat S. August. q. 70. in Gen. & clarus 16. ciuit. 34. his verbis: *Quid sibi vult, quod Abraham post mortē Saræ Ceturā duxit vxorē? ubi absit, ut incontinentiā suspicemur, præsertim illa iā etate, & in illa fidei sanctitate. Et paulo post: Sed profectō sicut Agar & Ismaël, Doctore Apostolo significauerunt carnales veteris testamēti: cur non etiā Cetura & filij eius significant carnales, qui se ad testamentum nouum existimant pertinere? Amba quippe & vxores Abrahæ, & concubinae sunt appellatæ: Sara verd nunquam dicta est concubina, sed vxor tantum. Habent ergo nonnulla munita filij concubinarum: sed non perueniunt ad regnum promissum &c.*

Origenes etiam prolixē hanc historiam prosequens, id ab Abrahamo factū existimat, quod spirituale connubiū mentis humanæ cū Sapientia, nō nisi ætate prouecta fieri soleat. Alij causam huius rei sufficientē, aut saltē secundariā autumant, ut Deus hoc modo cumulatiſſimē satisfaceret promissis, quibus Abrahæ copiosam posterorum multitudinē fuerat pollicitus. Addunt aliqui; ut Abrahamus ab Isaac separatus haberet personā, quæ sui in senectute, & totius familię fidelē curā gereret. Abraham igitur cum iam 140. ætatis annos exegisset, Ceturam ducere voluit vxorem: quia sic Deo placere intellexit. Liberos ad mysterij iam dicti significationem suscipere potuit: quia vires ei Deus suppeditauit.

Rationes pro nouis Abrahamo nuptiis.

GEN. 25. v. 7.

Fuerunt autem dies vitæ Abrahæ centum septuaginta quinque anni. Vltimus vitæ illius annus cōgruit cum an. m. 2213. à diluuiō 557. Vidit Semum, inquit Salianus, primogenitū Noë 120. annis, eius filium Arphaxad 58. Cainan 15. Salen 118. Heberum 175. cum Rehu abauo 18. annis verſatus est, cū proauo Sarug 140. (an potius 141?) cū parēte Thare 75. Hæc Salianus, qui recte monet in scholijs, Chronologiā lōge diuersam reperiri apud Pererijū, eo quod hic è Patriarcharum catalogo Cainan expungat, & natiuitatem Abrahæ ponat anno 70. Thare: quod faciūt Cornelius, Petauius &c. quorum cōputationi addo 50. annos, propter Cainan, cui 30. annos tribuo, & natalem Abrahæ, quam ad annum 130. Thare differendam puro.

Ætas & mors Abrahami

P 2

1. Iuvæ

*Epilogif-
mus vita
Abraha.*

2. Iuvat autem quasi Epiraphij Chronologici loco, breuem vitæ Abrahami Epilogismum, prout authores iam nominati fecerunt attexere. Noë vitæ functus est anno post diluuium 350. Phaleg 370. Nachor 371. antequam Abraham nasceretur annis 382. à diluuiio elapsis. In Chaldæa moratus est vique ad annum ætatis suæ circiter 75. sub idem tempus, euocatus est è patria, acceperunt promissionem, venit in Haran: tum mortuo ibidem parente in terram Chanaan, annos 75. natus. Primis decem annis quibus in Chananitide & Ægypto peregrinatus est, inter cætera hæc ei mirabilia contigerunt. 1. Flagellatio Pharaonis propter abductam Saran. 2. Victoria de quatuor regibus & assertio Lothi. 3. Occursus Melchisedech, benedictio Abrahamæ, sacrificium panis & vini. 4. Memorabilis illa Dei apparitio, in qua renouatæ & confirmatæ sunt promissiones, & ei prædictus post 400. annorum peregrinationem Hebraorum in terram promissionis reditus. Elapso autem decennio, ex quo in Chanaan aduenerat, Agar ancillam ducit vxorem, ex qua anno sequenti, qui erat Abrahamæ 86. inchoatus Ismaëlem suscipit. Annos natus 99. Deo iubente circumciditur cum Ismaële 14. annum agente: mutatur eius nomen Abram, in Abraham, & Sarai vxoris in Sara. Angelos ternos hospitio excipit, qui Isaacum & Sara nasciturum prædicunt: eodem tempore subuertitur Pentapolis, & Sara ab Abimelecheco ablata restituitur. Centum annorum absolutorum erat Abraham cum natus est Isaac, qui post quinquennium ablatatur: mox Agar cum Ismaele expellitur. Ad annum Abrahamæ 125. Isaac iubetur immolari. Anno moritur Sara, annum vitæ 127. gerens. Exacto inde triennio, Abraham 140. annorum, senex Rebeccam filio, sibi Ceturam connubio iungit. Interiecit deinceps annis 20. cum Isaac sexaginta, Abraham 160. annos haberet, Rebecca gemellos parit, Esau & Iacob, qui cum ad annum 15. adoleuissent, auus eorum Abrahamus tandem vitæ suæ annorum 175. periodum emensus naturæ debitum soluit.

*Varia
Chrono-
graphia.*

3. His commodè addit Cornelius: A morte Abraham, inquit, vsque ad desinsum Jacobi in Ægyptum, qui contigit anno ætatis Jacobi 130. fluxerunt anni 115. A morte vero Abrahamæ, vsque ad egressum Moysis, & Hebraorum ex Ægypto fluxerunt anni 115. Cum ergo Moyses tunc in egressu Hebraorum ex Ægypto esset octogenarius, hinc sequitur eum natum esse 250. annis post mortem Abrahamæ.

Quoto ante æram Christianam anno obierit Abraham, variæ sunt opinioniones, Torriellus & Salianus putant, anno circiter 1840. Cornelius 1877. Pezanius 1862. Bucholcerus 1874. Ego 1827.

GEN. 25. v. 17.

*Ætas &
mors Is-
maelis.*

Et facti sunt dies vitæ Ismaelis centum triginta septem, deficiensq; mortuus est. Promissio Abrahamæ facta est annis vndecim antequam nasceretur Ismael, quod adu-

adionxeris ad 137. quos idem vixit, comperies vltimum annum vite Ismaelis respondere anno à promissione 148.

GEN. 25. v. 26.

Sexagenarius erat Isaac, quando nati sunt ei paruuli. Erat is annus Abrahami 161. à promissione, siue aduentu in Chanaan 86.

Or. 2. Iacob
& Ejan.

IN CAPVT XXIX.

GENES.

1. **Q**uæritur quando nati sint 12. Patriarchæ Iacobi filij: Iacob è 4. vxoribus duodecim filios totidem tribuū Patriarchas suscepit, hoc ordine. 1. Ruben ex Lia. 2. Simeonem ex eadem. 3. Leui ex eadem. 4. Iudam ex eadem. 5. Dan ex Bala. 6. Nephtali ex eadem. 7. Gad ex Zelpha. 8. Issachar ex Lia. 9. Aser ex Zelpha. 10. Zabulon ex Lia, tum Dinam ex eadem. 11. Ioseph ex Rach. 12. Benjamin ex eadem, vt pater cap. 29. Geneleos & sequentibus.

12. Patriarcha nati
ex 4. vxoribus Iacobi.

2. Hinc sacro textu considerato deducitur, Liam septem filios & filiam, intra septennium concepisse & peperisse, ita vt aliquanto etiam tempore diceretur parere desijisse. Nam Iacobus vno duntaxat mense post suum ad Laban aduentum, iniit cum eo septennalis seruitij pactum, quo Rachelem acciperet vxorem. Gen. 29. ver. 14. Transacto hoc septennio, mox Lia, deinde post dies septem Rachel Iacobo nubuit, ibid. v. 20. 27. 28. Iosephum autem post suos fratres nõ vterinos natum esse ostendit, tum ordo narrationis, quem tenuit Moyfes Gen. 29. & cap. 30. Tum quod Israel plus Iosephum, quam illos dilexerit, eo quod in sua senectute, nempe post filios Liæ, Zelphæ, Balæ eum genuisset. Gen. 37. v. 3. Atqui non nisi circa finem anni 14. aut initium 15. seruitutis Iacobæ natus est Ioseph. Gen. 30. v. 26. Hoc enim nato, cum vellet Iacobus Chanaanitidem repetere, mansit nihilominus sex alios annos in Mesopotamia: atque ita Labano seruiuit annos 20. pro vxoribus quidem 14. pro gregibus autem sexcentium. Gen. 31. v. 38. & 41. Cui Chronologiæ diserte subscribit Testatus Gen. 29. q. 3. additque cap. 24. Dinam & Iosephum eodem anno natos. Vnde manifestum euadit totam Liæ sobolem non prius hanc lucem aspexisse, quam annos circiter 14. Iacobus Labano seruiisset, è quibus 7. ante nuptias cum Lia celebratas effluxerant. Neque verò hic opus est, ad partus septimestres recurrere, aut contra apertam sacræ paginæ narrationem gemellos inducere. Satis constabit temporum ratio, si probabiliter dicamus cum Demetrio apud Eusebium 9. præpar. 4. Torniello & Saliano, ad ann. m. 228. singulis demens mensibus solaribus concepisse ac peperisse. Sic à nuptijs ad Iudam quarto loco natum, quadraginta menses transuerint; inde Lia cessauerit parere. Gen.

Fecunditas
Lia.

P 3.

29. v. 35.